

Factsheet: NLGW0002

Zand Rijn-Noord

-DISCLAIMER-

De informatie die in deze factsheet wordt weergegeven is bijgewerkt tot en met 25 april 2014. Deze factsheet dient gezien te worden als een werkversie ten behoeve van het opstellen van het Stroomgebiedbeheerplan 2015 en de daaraan gerelateerde waterplannen. Hoewel waterbeheerders en Informatiehuis Water alles in het werk gesteld hebben om de meest actuele gegevens in deze factsheet te verwerken, kan niet worden uitgesloten dat de factsheet onjuiste of onvolledige informatie bevat. Omdat de inhoud van de factsheets bestuurlijk niet is goedgekeurd, kunnen er geen rechten aan worden ontleend.

1. Basisgegevens

Dit onderdeel beschrijft de kenmerken van het waterlichaam en geeft informatie over de beschermde gebieden, die een relatie met het waterlichaam hebben.

Naam:	Zand Rijn-Noord	Code: NLGW0002
Deelstroomgebied:	Rijn Noord	
Waterbeheerder:	Provincie Groningen, Provincie Fryslân (Friesland)	
Provincies:	Provincie Groningen, Provincie Fryslân (Friesland), Provincie Drenthe	

KRW Waterlichaam	Zwemwaterlocatie
Provinciegrens	Winningen water voor menselijke consumptie:
Waterschapsgrens	Publieke grondwaterwinning
Gemeentegrens	Industriële grondwaterwinning
Natura2000 gebied	Overige grondwaterwinning
Schelpdierwater	Inname oppervlaktewater

Karakterschets:

In het Nederlandse deelstroomgebied Rijn-Noord zijn vier grondwaterlichamen onderscheiden; Zand Rijn-Noord, Zout Rijn-Noord, Deklaag Rijn-Noord en Wadden Rijn-Noord.

Het grondwaterlichaam Zand Rijn Noord omvat zandgebieden in het oosten van Fryslan, westen van Groningen en noorden van Drenthe, waarbij het globaal loopt van Groningen tot Drachten en van Dokkum tot Steenwijk. In aanvulling hierop maakt Gaasterland, in het uiterste westen van de provincie Fryslan, onderdeel uit van dit grondwaterlichaam.

De totale omvang van van het grondwaterlichaam Zand Rijn Noord bedraagt 1513 km², waarvan 942 km² in Friesland, 294 km² in Drenthe en 209 km² in Groningen. Het GWL heeft een gemiddelde dikte van 177 m, bestaat uit 3 watervoerende pakketten, is overwegend zoet en heeft een volume van 268 km³.

Van het GWL is een conceptuele model gemaakt in 2D en in 3D met daarin de grondwaterstroming en de opbouw van de ondergrond. Hieronder worden de modellen beschreven.

Conceptueel model Zand Rijn-Noord.

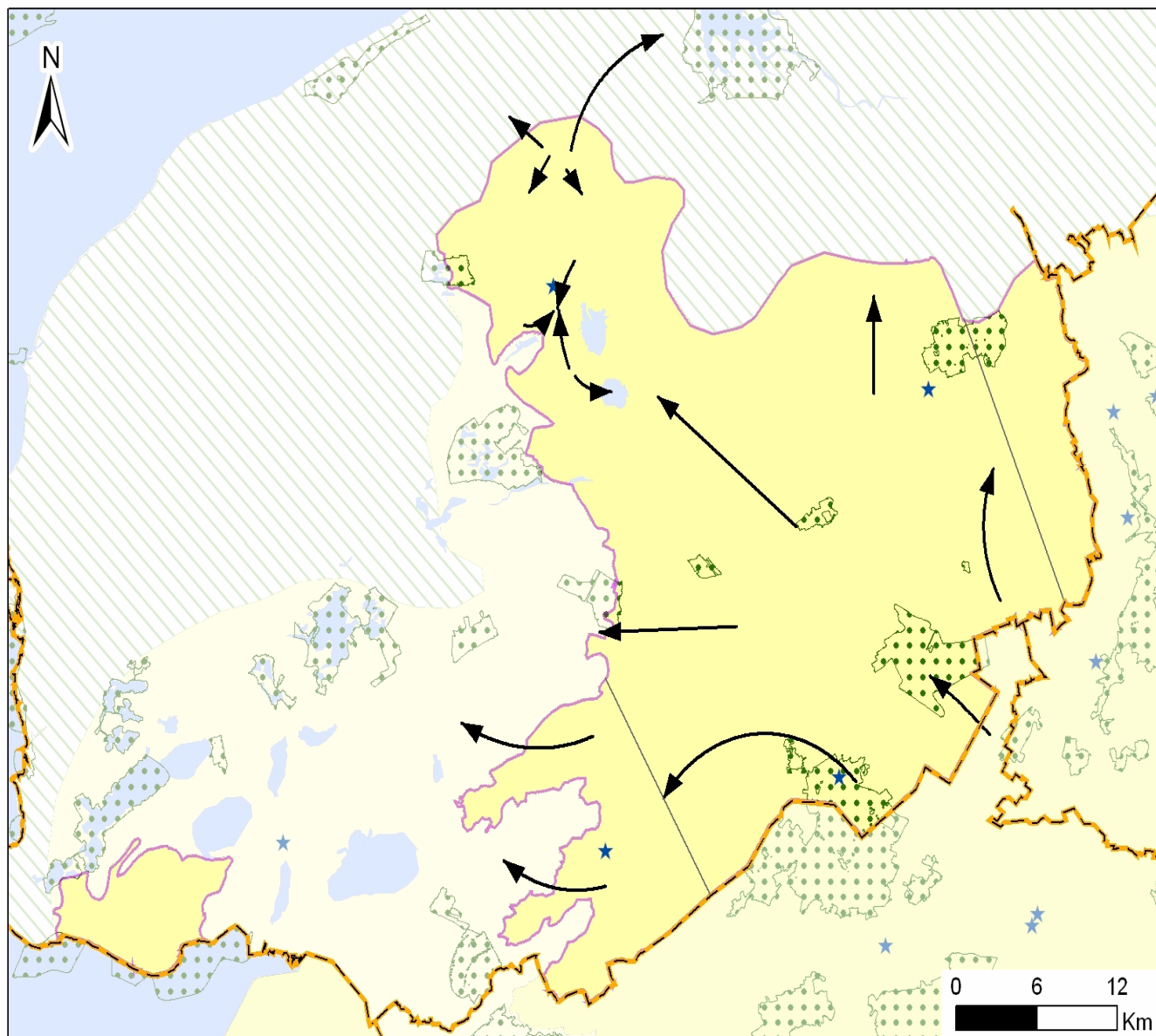
Het GWL bevindt zich voor het grootste deel in het dekzand gebied van Drenthe in het zuidoostelijk deel van het deelstroomgebied Rijn-Noord en in klein gebied ten zuiden van de Fluessen. Het reikt van de hydrologische basis tot aan maaiveld. In een belangrijk deel van het gebied ligt het grensvlak zoet / brak (150 mg/l) op minder dan 100 meter diepte. Het grondwater in de watervoerende pakketten is afkomstig van neerslag op de hogere gronden. Grondwater komt weer aan de oppervlakte in de lager gelegen gebieden waar het beeksystemen voedt. De ondergrond van Drenthe heeft sterke invloed ondervonden van glaciële verschijnselen gedurende het Pleistoceen. Gletsjerstromen hebben diepe dalen uitgeschuurd die in latere perioden grotendeels gevuld zijn met meestal slecht doorlatende sedimenten (potklei en klei- en leemlagen). Vaak vormen deze depressies nog steeds de vlakke dalen waarin de huidige beken stromen. De bodem van de hogere gebieden tussen de beekdalen bevat veelal op geringe diepte (circa 1m) een laag keileem. Dit betekent dat in grote delen van Drenthe slecht doorlatende lagen aanwezig zijn op een diepte van een of enkele meters onder maaiveld. De indringing van het neerslagoverschot gaat daardoor moeilijk. Een deel van het neerslagoverschot stroomt af door ondiepe lagen. De aanvulling van het grondwater onder dergelijke lagen is relatief gering. Het diepe grondwater heeft een ouderdom van honderden jaren. De Friese Wouden vormen de westelijke uitloper van het Drents Plateau met ongeveer dezelfde hydrogeologische eigenschappen. Ook hier komt vaak een keileemlaag voor in de ondiepe bodem waardoor de aanvulling van het grondwater kleiner is dan het neerslagoverschot. De afstroming van de beken is in westelijke richting. Ze liggen in brede dalen die veelal de overblijfselen zijn van glaciële dalen.

In het gebied komen 11 Natura2000 gebieden voor waarvan 4 grondwaterafhankelijk. Op 4 locaties wordt grondwater en op 1 locatie oppervlaktewater onttrokken ten behoeve van de openbare drinkwatervoorziening.

De opbouw van de Nederlandse ondergrond wordt uitgebreid beschreven en onderhouden in een REgionaal Geohydrologisch InformatieSysteem (REGIS). Zowel de verbreiding van de diverse lagen als ook de geohydrologische karakteristieken zijn daarin opgenomen.

Voor een meer uitgebreide beschrijving van het grondwaterlichaam met aanvullende gegevens over de belasting, de monitoring en de toestand wordt verwezen naar het ambtelijk Technisch achtergronddocument Rijn-Noord (2014).

Conceptueel Model:

Zand Rijn-Noord

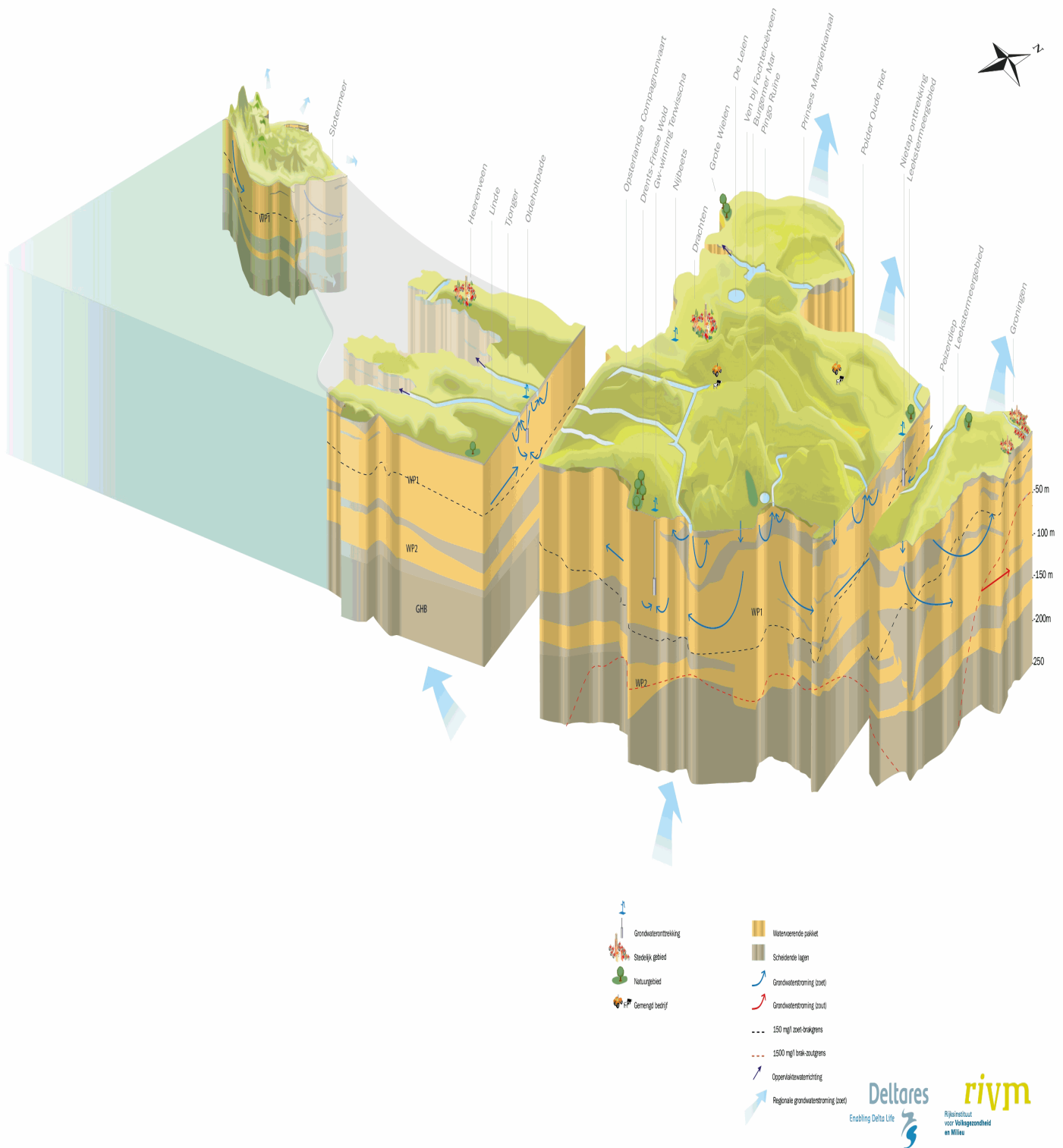
NLGW0002

Legenda

- ★ grondwateronttrekking (drinkwater- en industriële winningen)
- ➔ regionale grondwaterstromingen
- ▣ natura 2000 (op land)
- ▣ rijkswateren
- ▣ stroomgebieden

Grondwaterlichaam

- ▣ (dek)zand
- ▣ NLGW0002
- doorsneden

Beschermde gebieden:

- Habitatrichtlijn

Bakkeveense Duinen (NL_HAB_17), Drents-Friese Wold & Leggelderveld (NL_HAB_27), Fochteloërveen (NL_HAB_23), Grote Wielen (NL_HAB_9), Wijnjeterper Schar (NL_HAB_16)

2. Belastingen en effecten van menselijke activiteiten

In dit onderdeel worden de belangrijkste belastingen en effecten van menselijke activiteiten benoemd.

Onderscheiden worden hier de volgende klassen:

- Zeer belangrijk - de belasting leidt tot een slechte toestand op één van de testen.
- Belangrijk - de belasting is een risico en kan leiden tot een slechte toestand in de toekomst.

Puntbronnen

Type bron	Toelichting	Beoordeling
overige puntbronnen	<p>- Door de bevoegde overheden zijn op 1 juli 2013 in totaal 20 spoedlocaties vanwege verspreidingsrisico gemeld (Midterm review 2013 Bodemconvenant) onderverdeeld in 8 locaties in Friesland, 8 in Drenthe en 4 in Groningen.</p> <p>Daarnaast komen er puntbronnen voor in de omgeving van kwetsbare objecten (opgenomen in de Signaleringslijst) waarvan onduidelijk in hoeverre ze risico opleveren voor het grondwater.</p>	Belangrijk

Diffuse bronnen

Type bron	Toelichting	Beoordeling
van landbouwgronden	<p>- Belasting van grondwaterlichamen door gewasbeschermingsmiddelen. Zie Alterra-rapport 2447.</p> <p>De uitspoelingsvracht is hoger dan gemiddeld. De gewasbeschermingsmiddelen met het hoogste uitspoelingsrisico zijn: fluroxypyr, terbutylazin, bentazon, en dicamba. Het middel glyfosaat is in 2 filters (11%) aangetroffen en MCPP is in 1 filter (5%) aangetroffen. In de diepe filters zijn ook twee bestrijdingsmiddelen aangetroffen in concentraties boven de norm. Glyfosaat en bromacil zijn beide in 1 filter (5%) aangetroffen. Omdat het grondwaterlichaam niet ontoereikend is voor bestrijdingsmiddelen wordt belasting als belangrijk beoordeeld.</p> <p>Belasting van grondwaterlichamen met nitraat</p> <p>De gemiddelde nitraatconcentratie in het grondwater ligt beneden de 50 mg/l en het percentage meetpunten beneden 50 mg NO₃/l (89%) is in orde. Concentraties dalen niet. Nieuw mestbeleid op grond van het 5e Nitraat Actieprogramma zal dit naar verwachting niet veranderen. Een aanscherping van de werking van drijfmest op zandgrond zou teniet gedaan kunnen worden door de aanvoer en toepassing van gebiedsvreemde (verwerkte) mest. De belasting van N wordt als 'belangrijk' ingeschat.</p>	Belangrijk

Toelichting:

De belangrijkste belasting is afkomstig van gewasbeschermingsmiddelen en nitraat van bemesting. Deze belasting is lokaal van invloed op oppervlaktewaterlichamen en grondwaterwinningen (regionale testen).

Lokaal komen puntbronnen voor met een verspreidingsrisico (de zogenaamde spoedlocaties) en daarnaast komen er puntbronnen voor in de omgeving van kwetsbare objecten (opgenomen in de Signaleringslijst) waarvan onduidelijk in hoeverre ze risico opleveren voor het grondwater.

Puntbronnen kunnen leiden tot lokale verspreiding van verontreinigingen in het grondwater. Daarmee zijn ze van invloed op de chemische toestand van het grondwater en in het bijzonder in relatie tot lokaal voorkomende kwetsbare objecten als oppervlaktewaterlichamen, grondwaterwinningen, zwemplassen en natura2000 gebieden (regionale testen).

3. Status, doelen en toestand

De toestand van het grondwater wordt beoordeeld conform het 'protocol voor toestand- en trendbeoordeling van grondwaterlichamen KRW'. Drie testen hebben een algemeen karakter en worden uitgevoerd voor het gehele grondwaterlichaam: waterbalans, intrusies en chemische toestand. Drie andere testen worden voor specifieke aandachtsgebieden uitgevoerd: drinkwater, oppervlaktewater en terrestrische ecosystemen. Voor deze gebieden is het oordeel gebaseerd op gebiedspecifieke criteria en is ook een risicobeoordeling opgenomen.

Voor de beoordeling van de chemische toestand gelden de drempelwaarden in het Besluit Kwaliteitseisen en Monitoring Water.

Testen voor het gehele waterlichaam	Toestand 2009	Toestand 2010-2015	Prognose toestand 2021
Waterbalans (grondwatervoorraad + trends stijghoogten)	■	■	■
Intrusies (kwantiteit + kwaliteit)	■	■	■
Chemische toestand	■	■	■

Regionale testen	Toestand 2009	Toestand 2010-2015	Prognose toestand 2021
Grondwaterafhankelijke oppervlaktewaterlichamen (kwantiteit + kwaliteit)		■	■
Grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen (kwantiteit + kwaliteit)	■	■	■
Drinkwater		■	■

Legenda: ■ groen = goed, ■ rood = ontoereikend, leeg = geen gegevens

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel of is een oordeel samengesteld uit één of meer beheerdersoordelen.

In de ontwerp-factsheets die ter inzage liggen staat in de kolom "Toestand 2015" de meest recent bekende toestand.

Motivering kwaliteit:

Oordeel oppervlaktewater:

In 1 oppervlaktewaterlichaam (Dwarsdiepgebied) is sprake van te hoge fosfaatgehalten vanwege ondiep toestromend grondwater.

Vermindering van de fosfaatconcentratie kan alleen worden bereikt door generieke mestmaatregelen. Naar verwachting zullen door de maatregelen uit het "5e Actieprogramma nitraat" de stikstof- en fosfaatconcentratie niet in alle oppervlaktewaterlichamen voldoende zijn gedaald.

Motivering kwantiteit:

Oordeel terrestrische ecosystemen:

In 4 Natura2000 gebieden is sprake van een te lage grondwaterstand (Fochteloerveen, Drents Friese Wold, Wijnjerterper Schar, Alde Feanen) en lokaal te weinig kwel. De oorzaken zijn uitgebreid beschreven in de PAS gebiedsanalyses.

Bij de beoordeling van de toestand van de grondwaterlichamen in het eerste SGBP is de juridische keuze gemaakt om niet een referentiesituatie te kiezen van voor de invoering van de KRW, zijnde het jaar 2000. De hydrologische situatie is sinds 2000 niet verslechterd. De toestand voor grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen (kwantiteit en kwaliteit) was daardoor goed.

Thans is de keuze gemaakt om de beleidsopgave vastgelegd in de beheerplannen Natura 2000 als uitgangspunt te nemen. Het voor SGBP gekozen referentieniveau is daarmee de gewenste hydrologische situatie voor het per gebied omschreven natuurdoel (instandhoudings- en uitbreidingsdoelstellingen). Vergeleken met dit referentieniveau is de toestand van de grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen (kwantiteit + kwaliteit) veelal niet goed. Veel gebieden zijn immers verdroogd. Dat geeft dus nu het oordeel ontoereikend voor deze gebieden.

Dit verschil in referentieniveau verklaart de verschillen in de beoordeling van de toestand van grondwaterlichamen voor grondwaterafhankelijke terrestrische ecosystemen bij SGBP 1 (groen) en SGBP 2 (rood). Er is geen sprake van een verdere achteruitgang.

Beoordeling toestand waterlichaam	Toestand 2009	Toestand 2010-2015
Totaaloordeel (op basis van de 3 testen voor het hele waterlichaam)		

Legenda: groen = goed, rood = ontoereikend, leeg = geen gegevens

*: deze toestandsbeoordeling betreft een beheerdersoordeel of is een oordeel samengesteld uit één of meer beheerdersoordelen.

In de ontwerp-factsheets die ter inzage liggen staat in de kolom "Toestand 2015" de meest recent bekende toestand.

Beoordeling trends grondwaterkwaliteit *

Is er sprake van een significant stijgende trend van concentraties van verontreinigende stoffen?	nee	
--	-----	---

* dit is niet van invloed op het eindoordeel

Motivering chemische trendanalyse:

Er is geen motivering chemische trendanalyse gegeven.

4. Maatregelen

Hier worden de maatregelen opgesomd die specifiek zijn voor het waterlichaam. Deze maatregelen vormen een aanvulling op de generieke maatregelen die zijn beschreven in het stroomgebiedbeheerplan.

Bij de maatregelen uit de plannen van 2009 is de status aangegeven. Ook andere maatregelen die tot 2015 worden uitgevoerd kunnen worden vermeld.

De nieuwe maatregelen zijn opgedeeld naar periode van uitvoering (2016 - 2021 en na 2021). Verder is aangegeven wanneer een maatregel uitsluitend is gericht op de opgave op grond van een beschermd gebied.

De vermelde voortgang per maatregel betreft gegevens die begin 2014 zijn bijgewerkt t/m 31 december 2013.

Maatregelen opgevoerd in SGBP 2009 voor de periode t/m 2015

Oorspronkelijke naam: Aanvullende stimuleringsmaatregelen bij kwetsbare winningen Zand Rijn-Noord	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: financiële maatregelen	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Voortgang: In uitvoering: 1	Motivering:
Toelichting:	Uiteenlopend van aanvullende voorlichting tot inzetten middelen gericht op vermindering gebruik mest en bestrijdingsmiddelen (maatwerk per winning). Maakt deel uit van gebiedsdossier drinkwaterwinning.

Oorspronkelijke naam: Anti-verdrogingsmaatregelen Bakkeveense Duinen / Koningsdiep	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	
Voortgang: Planvoorbereiding: 1	Motivering:
Toelichting:	zonder sense of urgency Motivatie: nog in planfase; Is vertraagd door ILG-bezuinigingen. Wordt in PAS-project opgepakt.

Oorspronkelijke naam: Anti-verdrogingsmaatregelen Drents-Friese Wold	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	
Voortgang: In uitvoering: 1	Motivering:
Toelichting:	zonder sense of urgency Motivatie: uitvoering vertraagd door bezuinigingen ILG. Is deels nog in planfase, deels uitgevoerd. In planfase: Oude Willem Uitgevoerd: zijde Aekingermeer

Oorspronkelijke naam: Anti-verdrogingsmaatregelen Fochteloerveen	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	
Voortgang: Uitgevoerd: 1	Motivering:
Toelichting:	zonder sense of urgency Motivatie: maatregelen conform planning

Oorspronkelijke naam: Anti-verdrogingsmaatregelen Fochteloërveen	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer:	
Voortgang: In uitvoering: 1	Motivering:
Toelichting:	zonder sense of urgency Motivatie: maatregel is bijna afgerond / uitvoering in afronding

Oorspronkelijke naam:	Herprioritering bodemsanering. Nader Onderzoek + sanering GWBG Zand rijn-Noord	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving:	saneren verontreinigd(e) landbodems / grondwater	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân	
Voortgang:	stuks In uitvoering: 1	Motivering:
Toelichting:	Geclusterde maatregel (typering winning). Maakt deel uit van gebiedsdossier.	

Oorspronkelijke naam:	Herprioritering bodemsanering. Nader Onderzoek + sanering GWBG, onderdeel uitmakend van opstellen ge	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving:	saneren verontreinigd(e) landbodems / grondwater	
Initiatiefnemer:	Provincie Drenthe	
Voortgang:	stuks In uitvoering: 1	Motivering: Opgenomen in concept uitvoeringsprogramma
Toelichting:	Geclusterde maatregel (typering winning) Motivatie: maatregel conform planning	

Oorspronkelijke naam:	Risico-analyse puntbronnen GWB-gebieden Zand Rijn-Noord	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:	Provincie Fryslân	
Voortgang:	stuks In uitvoering: 1	Motivering:
Toelichting:	Geclusterde maatregel (typering winning)Maakt deel uit van gebiedsdossier drinkwaterwinning.	

Oorspronkelijke naam:	Risico-analyse puntbronnen GWB-gebieden, onderdeel uitmakend van opstellen gebiedsdossiers en uitvoe	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving:	uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer:	Provincie Drenthe	
Voortgang:	stuks In uitvoering: 1	Motivering: Opgenomen in concept uitvoeringsprogramma
Toelichting:	Geclusterde maatregel (typering winning) Motivatie: uitvoering conform planning	

Maatregelen gepland voor de periode 2016-2021

Oorspronkelijke naam: Drents-Friese Wold & Leggelderveld	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Pakket aan N2000/PAS maatregelen	

Oorspronkelijke naam: evaluatie zone grondwaterbescherming	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: evaluatie zonering grondwaterbescherming	

Oorspronkelijke naam: evaluatie zone grondwaterbescherming	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: evaluatie zone grondwaterbescherming	

Oorspronkelijke naam: Feitendocument	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Nadere risicoanalyse winningen menselijke consumptie (eigen winningen en industriële winningen)	

Oorspronkelijke naam: Fochteloërveen	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer: Provincie Drenthe	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Pakket aan N2000/PAS maatregelen	

Oorspronkelijke naam: Gemeentelijk gewasbeschermingsbeleid O'pade	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Onderzoek naar beleid gemeentelijke gewasbescherming	

Oorspronkelijke naam: Inventarisatie riool en eventueel herstel Nburgum	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: herstellen lekkende riolen	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Onderzoek naar risico's rioolstelsel.	

Oorspronkelijke naam: Inventarisatie riool en eventueel herstel Opade	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: herstellen lekkende riolen	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Onderzoek naar risico's rioolstelsel.	

Oorspronkelijke naam: Lijst winningen menselijke consumptie	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Actualiseren van de lijst met winningen voor menselijke consumptie. Mogelijk staan hier nog bedrijven op die niet meer onttrekken voor menselijke consumptie.	

Oorspronkelijke naam: Onderzoek naar risico's provinciale weg(en) Noardburgum	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Onderzoek naar risico's provinciale weg(en) Noardburgum	

Oorspronkelijke naam: Onderzoek naar risico's provinciale weg(en) Oldeholtpade	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Onderzoek naar risico's provinciale weg(en) Oldeholtpade	

Oorspronkelijke naam: Onderzoek naar risico's provinciale weg(en) Terwisscha	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Onderzoek naar risico's provinciale weg(en) Terwisscha	

Oorspronkelijke naam: Onderzoek naar wateraanvoerplan Nburgum	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Onderzoek naar wateraanvoerplan.	

Oorspronkelijke naam: onderzoek puntbronnen Terwisscha	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Onderzoek puntbronnen Terwisscha	

Oorspronkelijke naam: Spoedlocaties	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Groningen	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Volgen van saneringen van 4 spoedlocaties met verspreidingsrisico's (onder regie bevoegd gezag WBB)	

Oorspronkelijke naam: Volgen kwaliteit oppervlaktewater	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Volgen kwaliteit oppervlaktewater ivm wateraanvoer tbv drinkwaterwinning	

Oorspronkelijke naam: Volgen sanering spoedlocatie WBB Zand Rijn-Noord	Omvang: 8 stuks
SGBP omschrijving: saneren verontreinigd(e) landbodems / grondwater	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Volgen van saneringen van 8 spoedlocaties met verspreidingsrisico's (onder regie bevoegd gezag WBB)	

Oorspronkelijke naam: Wijnjeterperschar	Omvang: 1 stuks
SGBP omschrijving: overige inrichtingsmaatregelen	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	
Toelichting: Pakket aan N2000/PAS maatregelen	

Oorspronkelijke naam: bewustwording en voorlichting	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: geven van voorlichting	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 12 stuks voor meerdere waterlichamen. bewustwording en voorlichting	

Oorspronkelijke naam: Bewustwording gebruik bestrijdingsmiddelen	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: geven van voorlichting	
Initiatiefnemer: Provincie Drenthe	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Uitvoeren bewustwordingsprojecten (landbouw/ loonwerk, gemeenten, bedrijven, particulieren).	

Oorspronkelijke naam: Duurzame landbouw	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: verminderen emissie nutriënten landbouw	
Initiatiefnemer: Provincie Drenthe	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Stimuleren van duurzame landbouw uitgaande van de kringloopgedacht	

Oorspronkelijke naam: Evaluatie doorwerking PMV	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 12 stuks voor meerdere waterlichamen. Evaluatie doorwerking PMV	

Oorspronkelijke naam: Intensivering monitoring	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer: Provincie Drenthe	
Andere richtlijn:	
Toelichting: **) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Intensivering monitoring nutriënten	

Oorspronkelijke naam: Lijst winningen menselijke consumptie	Omvang: **) stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Drenthe	
Andere richtlijn:	

Toelichting:	***) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Actualiseren van de lijst met winningen voor menselijke consumptie. Mogelijk staan hier nog bedrijven op die niet meer onttrekken voor menselijke consumptie.
---------------------	--

Oorspronkelijke naam: Signaleringslijst	Omvang: ***) stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Drenthe	
Andere richtlijn:	
Toelichting:	***) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Onderzoeken en beoordelen van de daadwerkelijke risico's van verdachte bodemverontreinigingslocaties op de Signaleringslijst

Oorspronkelijke naam: Signaleringslijst	Omvang: ***) stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Groningen	
Andere richtlijn:	
Toelichting:	***) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Onderzoeken en beoordelen van de daadwerkelijke risico's voor kwetsbare objecten van verdachte bodemverontreinigingslocaties op de Signaleringslijst

Oorspronkelijke naam: Signaleringslijst	Omvang: ***) stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân (Friesland)	
Andere richtlijn:	
Toelichting:	***) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Onderzoeken en beoordelen van de daadwerkelijke risico's van verdachte bodemverontreinigingslocaties op de Signaleringslijst

Oorspronkelijke naam: Spoedlocaties	Omvang: ***) stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Drenthe	
Andere richtlijn:	
Toelichting:	***) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Uitvoering spoedlocaties in het kader van het "Convenant bodemontwikkelingsbeleid en aanpak spoedlocaties".

Oorspronkelijke naam: Strategie bestrijdingsmiddelen	Omvang: ***) stuks
SGBP omschrijving: verminderen emissie gewasbescherming- / bestrijdingsmiddelen	
Initiatiefnemer: Provincie Drenthe	
Andere richtlijn:	
Toelichting:	***) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Bepalen strategie vermindering risico's van gebruik op OW en GW

Oorspronkelijke naam: Strategie bestrijdingsmiddelen	Omvang: ***) stuks
SGBP omschrijving: uitvoeren onderzoek	
Initiatiefnemer: Provincie Groningen	
Andere richtlijn:	
Toelichting:	***) in totaal 1 stuks voor meerdere waterlichamen. Bepalen strategie vermindering risico's van gebruik bestrijdingsmiddelen op OW en GW.

Oorspronkelijke naam: structurele aandacht GW belang	Omvang: ***) stuks
SGBP omschrijving: overige instrumentele maatregelen	
Initiatiefnemer: Provincie Fryslân	
Andere richtlijn:	

Toelichting:	**) in totaal 12 stuks voor meerdere waterlichamen. Grondwaterbelang onder aandacht brengen gemeente.
---------------------	---

5. Toepassing uitzonderingen

De KRW biedt ruimte om af te wijken van de doelen. Zo kan de realisatie van doelen worden gefaseerd en kunnen doelen worden verlaagd. Ook mag rekening worden gehouden met bepaalde nieuwe ontwikkelingen. Dit alles moet wel passen binnen de randvoorwaarden van de richtlijn. Het gebruik van deze uitzonderingen en de motivatie dient hier te worden gegeven.

Fasering van doelbereik tot na 2021

Fasering is aan de orde voor de indicatoren uit de 6 tests waarvoor bij onderdeel 3 de prognose voor 'toestand 2021' niet gelijk is aan "goed".

Motiveringsgrond	Kwaliteitselement
Onevenredig kostbaar	Interactie met terrestrische ecosystemen, Invloed op het oppervlaktewater
Technisch onhaalbaar	Interactie met terrestrische ecosystemen

Motivering per motiveringsgrond

Onevenredig kostbaar

Terrestrische ecosystemen:

De verdrogingopgave en de aanpak maken deel uit van het beheerplan Natura2000. In de komende planperiode worden maatregelen uitgevoerd om de achteruitgang te voorkomen. In de volgende planperiode komen maatregelen voor herstel en uitbreiding aan bod. De onderbouwing staat in de diverse beheerplannen Natura2000.

De financiering is in belangrijke mate afhankelijk van het rijk. Ten aanzien van de inzet van PAS middelen zijn landelijke afspraken gemaakt.

Oppervlaktewater:

Voor dit grondwaterlichaam is bemesting door de landbouw de belangrijkste bron van nutriënten, die het bereiken van de doelen nog niet mogelijk maakt. Hoewel het generieke mestbeleid significant bijdraagt aan doelrealisatie is het voor het bereiken van de doelen in 2021 naar verwachting niet voldoende. Zo zal de opeenhoping van fosfaat geleidelijk afnemen. Het doel is om in 2015 evenwichtsbemesting te bereiken maar pas op lange termijn zal daarmee de fosfaatverzadigingstoestand van de bodem verminderen. Nog zwaardere inzet leidt echter tot disproportionele kosten voor de landbouwsector, zoals is vastgesteld in de politieke besluitvorming van de Actieprogramma's in het kader van de Nitraatrichtlijn.

Technisch onhaalbaar

Terrestrische ecosystemen:

Een deel van de noodzakelijke maatregelen kan alleen gerealiseerd worden als gronden zijn verworven. Het beleid is dat verwerven alleen op vrijwillige basis plaatsvindt. Mocht verwerven niet lukken binnen de planperiode dan worden maatregelen uitgesteld.

Doelverlaging

Conform beleidsafspraken wordt voor 2021 niet overgegaan tot doelverlaging.

Tijdelijke achteruitgang

Wordt er beroep gedaan op art. 4.6 KRW m.b.t. tijdelijke achteruitgang?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.6 KRW.

Nieuwe ontwikkelingen

Wordt er beroep gedaan op art. 4.7 KRW m.b.t. nieuwe veranderingen in fysische omstandigheden van het waterlichaam?

Er wordt geen beroep gedaan op art. 4.7 KRW.